

بررسی انگیزه مشارکت داوطلبان در کنترل بحران کووید-۱۹ و عوامل موثر بر آن در مراکز آموزشی درمانی اردبیل

رجب دشتی کلانتر^۱، شیوا ایرانی^{۲*}، شیوا جگرگوشه^۳

^۱ گروه پرستاری مراقبت های ویژه و اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران.
^{۲*} دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران.
^۳ دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: در حال حاضر بحران شیوع بیماری کووید-۱۹ مهم ترین چالش جهانی در تامین سلامت مردم است که بیش از ۲۰۰ کشور در جهان به طور مستقیم با آن مواجه شده اند و نظام های بهداشتی درمانی اکثر کشورهای جهان در کنترل شیوع و ارائه مراقبت به بیماران مبتلا به کووید-۱۹ با شرایط بحرانی و چالش های منحصر به فردی روبرو هستند. در کنار این همه گیری با افزایش مراجعه کنندگان و بستری شدن آنها در بیمارستان ها مواجه شده اند. از سوی دیگر تعداد زیادی از پرسنل درمانی به این بیماری مبتلا شده یا به علت فشار کاری زیاد، شدیداً خسته شده اند. پرسنل بهداشتی و درمانی در خط مقدم مواجهه با پاندمی کووید-۱۹ حضور دارند و تلاش های آنها در این دوران سخت، جلوه های زیبایی از مهربانی، ایثار و از خودگذشتگی، شفقت و یاری رسانی به هم نوع را خلق نموده است. با این حال کمبود نیروی انسانی و هرگونه نارسایی در عملکرد آنان، بر کیفیت و کمیت مراقبت های بهداشتی تاثیر گذاشته و سلامت همه افراد جامعه را به خطر می اندازد. و با توجه به اینکه وقت و هزینه و انرژی میلیون ها نفر در جهان به منظور منفعت رساندن به هم نوعان خود و احساس وظیفه به امورات داوطلبانه اختصاص می یابد، حضور داوطلبانه دانشجویان علوم پزشکی در کنترل بحران کووید-۱۹ و نقش آنها در کمک به کادر درمان و تلاش در جهت بحران به وجود آمده بسیار موثر می باشد. از این رو این مطالعه با هدف بررسی انگیزه مشارکت داوطلبان در کنترل بحران کووید-۱۹ و عوامل موثر بر آن در مراکز آموزشی درمانی اردبیل انجام شد.

مواد و روش ها: مطالعه حاضر یک مطالعه ترکیبی کمی-کیفی متوالی می باشد. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان سال آخر یا حین کارورزی و طلابی بود که در بحران کووید-۱۹ در مراکز آموزشی درمانی مربوط به بستری بیماران مبتلا به کرونا حضور داشتند. ابتدا در بخش کمی مطالعه، با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته (با استفاده از پرسشنامه های Volunteer Self-Assessment Questionnaire و Volunteering Motivation Questionnaire و پرسشنامه استاندارد انگیزش شغلی) و به صورت تمام شماری، انگیزه داوطلبان بررسی شد. سپس بخش دوم مطالعه، به صورت کیفی با نمونه گیری هدفمند و مصاحبه عمیق نیمه ساختار انجام شد. مصاحبه ها در مدت زمانی حدود ۳۰ تا ۴۵ دقیقه انجام شد و با رضایت مشارکت کنندگان ضبط گردید. انجام و ادامه مصاحبه با مشارکت کنندگان تا زمان اشباع داده ها ادامه یافت به نحوی که ادامه مصاحبه ها منجر به یافته جدیدی نشود.

یافته ها: نتایج حاصل از آنالیز داده ها بیانگر این بود که عامل مربوط به حقوق و دستمزد، نحوه سرپرستی و نظارت، موقعیت شغلی کمترین اهمیت و عامل مسئولیت شغلی، پیشرفت و توسعه شغلی و ماهیت کار و احساس مسئولیت در جهت کمک به هم نوع بیشترین نقش را در ایجاد انگیزه داشته است.

نتیجه گیری: بیماری کووید-۱۹ یک بیماری ناشناخته جهانی و مهم ترین بحران به شمار می رود. بنابراین انگیزه و تلاش همه جانبه و بسیج همگانی تمام کادر بهداشتی، درمانی و ستادی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در ایران و سراسر جهان را می طلبد.

کلمات کلیدی: بیماری کووید-۱۹- انگیزش شغلی- بحران کرونا.

